

ŠAŠAVA PRIRODA, OPUŠTENA VIBRA, A GLAV



PIŠE: MLADEN MILČIĆ

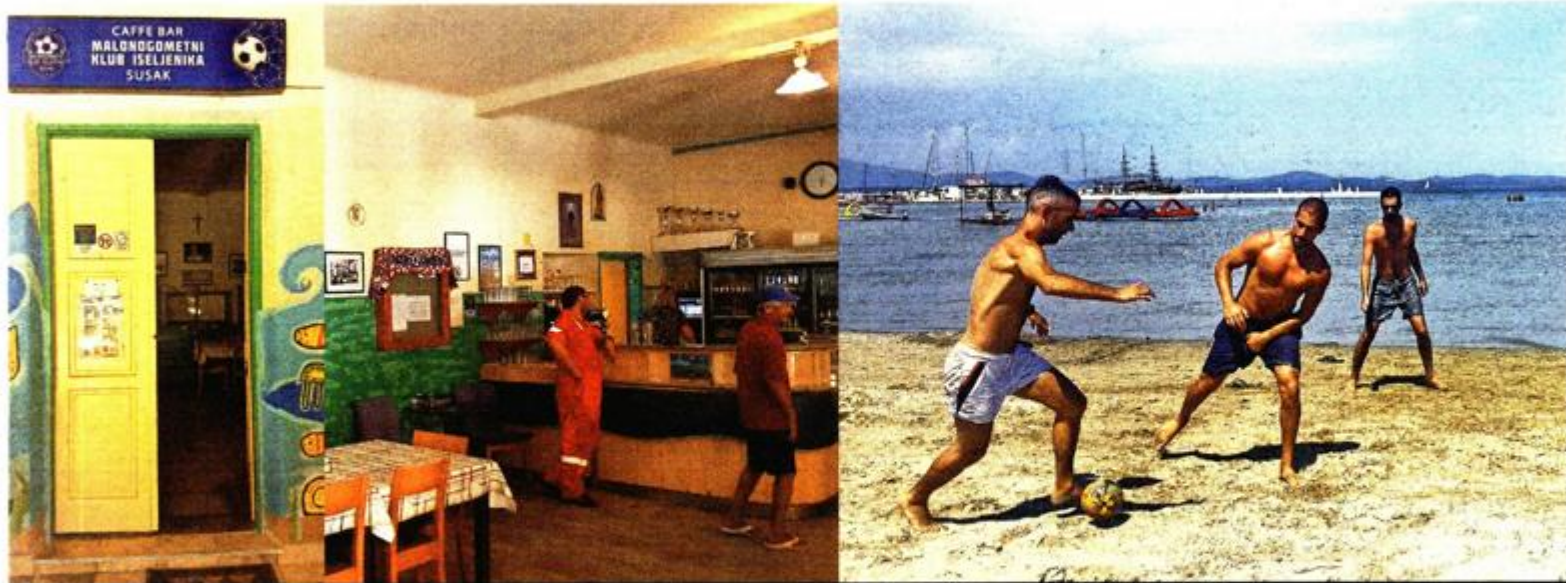
Susak je kao kinderjaje. Kad smo uplovili u luku, bio sam prilično razočaran. Prvo što vidiš su oronule kuće i beton, prizor nije nimalo privlačan. Ali, kad smo prošetali otokom, donjim i gornjim selom, vidjeli ove posebne plitke pješčane plaže i zanimljive pjeskovite staze koje vode kroz bujnu zelenu vegetaciju, ostao sam oduševljen – govori nam Martin Hraštic, akademski slikar iz Zagreba, koji je ove godine s tri prijatelja u sklopu njihove "dite" kvarnerskim otocima posjetio Susak, najzapadniji i najzanimljiviji otok sjevernog Jadrana. Govori nam to u najpopularnijem otočkom kafiću "Klubu iseljenika", dok s kolegom Dominikom Vukovićem, akademskim slikarom-grafičarem, portretira njihova skiper Ranka, koji Susak posjećuje svake godine. Na Susku je već pomalo domaći jer dolazi već dugo, svake godine.

– Imam osjećaj kao da nisam u Hrvatskoj. Zbog ove čudne opuštene vibre, baš šašave prirode, zbog toga što nema automobila već samo

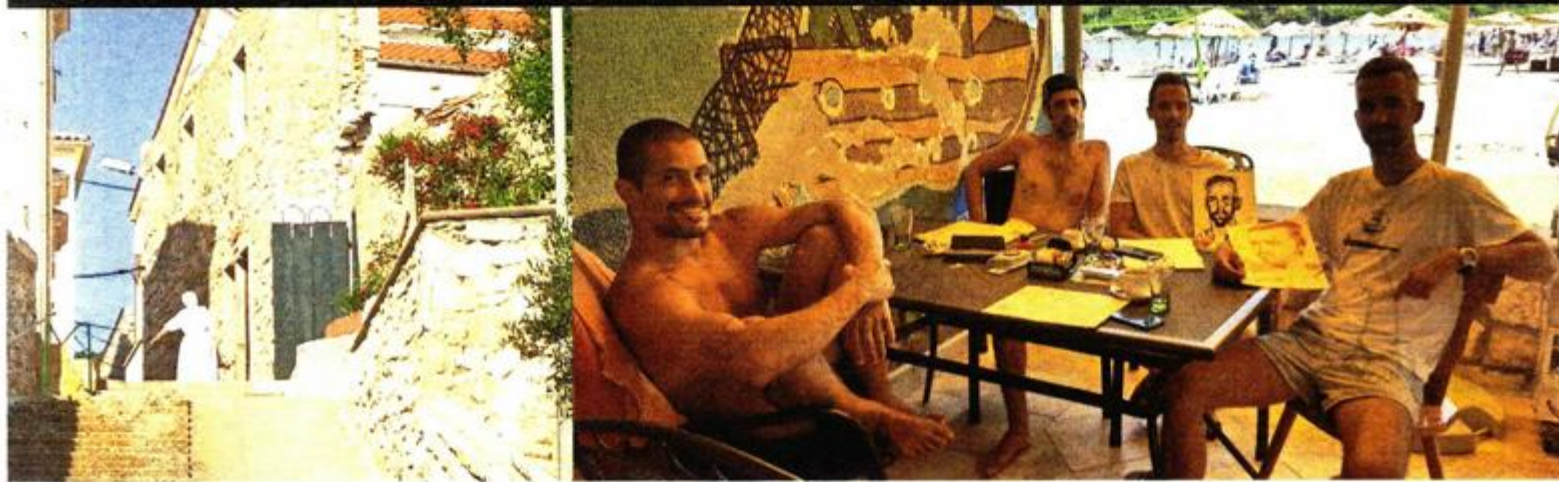
SLIKARI NA OTOKU SUSKU

Susak me podsjeća na Kubu, nisam bio, ali tako je zamišljam. Ali tu se ne dolazi radi cura, nego odmora

VINO PRIJEVOZNO SREDSTVO TU SU - TAČKE



Najpopularniji otočki kafić je Klub iseljenika. Prije tri godine posjetila ga je i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović čija slika ima počasno mjesto



pokoji traktor, a glavno prijevozno sredstvo su tačke. A domoroci govore taj čudni sansego jezik, mješavinu hrvatskog i engleskog. Da me je netko samo spustio ovamo, rekao bih da sam na Kubi – kaže Dominik Vuković, dok kistom crvenom bojom crta Rankovu bradu.

– Jeste bili na Kubi?

– Ne, ali tako je nekako zamišljam – odgovara Dominik.

Susak ili talijanski Sansego, pjeskovit je otok površine 3,7 četvornih kilometara zapadno od Malog Lošinja, koji je nekad bio prepun vinograda, a nakon Drugog svjetskog rata, kada je od Italije vraćen Hrvatskoj, imao je oko 1500 stanovnika. Velika većina nakon rata je emigrirala u SAD i to gotovo svi u Hoboken u New Jerseyu, gdje ih je danas oko 2500. Danas ih je službeno 120, uz samo nekoliko osnovnoškolaca, dok ljeti, s dolaskom iseljenika na ljetovanje, domaćih koji ovdje imaju vikendice i turista, život buja. Svakodnevno dva puta na dan povezuje ga redovna brodska linija iz Malog Lošinja koja u špici sezone zbog broja putnika koji silaze na Susak, ali još više zbog opskrbe restorana, kafića i dvije otočke trgovine, zna stajati i do pola sata. Zbog izoliranosti su se Sansegoti u povijesti

vjenčavali i međusobno srodili, što, razumije se, nije bilo dobro.

Najživlje je posljednje nedjelje u srpnju kad se tradicionalno održava Dan iseljenika, a prije tri godine posjetila ga je i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, čija slika u spomenutom kafiću "Klub iseljenika" ima počasno najviše mjesto, odmah ispod križa.

A upravo se četvrti član zagrebačko-kvarnerske jedriličarske ekspedicije Mislav Mironović prije nekoliko mjeseci u Hrvatsku vratio iz Amerike. Nakon profesionalne sportske karijere u brdskom biciklizmu koju je morao prekinuti zbog osam operacija, jednu je godinu radio u New Yorku i još tri u Los Angelesu u kreativnoj agenciji Red Bulla.

– Ovo je kao stvoreno za odmor, otok ti mnogo daje i ništa ne traži zauzvrat. Nema gužve ni glasnih noćnih klubova. Idealno je za odmor. Evo, i ja sam kao pravi iseljenik odmah stigao na Susak – šali se Mironović.

A cure?

– Pa nismo ovdje došli tražiti cure, nego se odmoriti. Ne dolazi se na Susak radi cura, a s druge strane ni djevojke ne dolaze na Susak radi dečki pa je velika vjerojatnost da ćete baš na Susku naći ljubav svog života – iznosi zani-

mljivu teoriju kapetan Frka, kako ga od milja zovu ostali članovi posade.

Otkud nadimak Frka?

– To mi je prezime – smije se Ranko Frka, dok netko od dečki dobacuje da je prezime dobio prema legendarnoj pjesmi Zdenke Kovačiček. Susak spada u najzapadnije kvarnerske otoke, ali u odnosu na susjedne Unije te Vele i Male Srakane, ali i sve druge hrvatske otoke, drukčiji je po izgledu i sastavu tla. Osim plaža, najviše se to može vidjeti na brdu koje je prekriveno pjeskovitim lesom, a bujna trava i trstika čine egzotičnu vizuru. Najpoznatija plaža, oko koje se formiralo Donje Selo, zove se Spiaza, a posebna je po tome što je na njoj more izrazito plitko i voda dolazi do koljena tek nakon stotinjak metara od obale. Idealno za dječje radosti. Na brdima su i preostali vinogradi, kojih je nekad bilo mnogo više, ali i danas se na Susku uzgaja, bere i proizvodi vino od trojčine crvene, susca i susćana crnog (sansigota).

Dobro dečki, a kako ću vas slikati za novine, nisam se pripremio za rad, i ja sam samo stigao na izlet na Susak sa susjednih Unija.

– Pa, ja ću napraviti ilustraciju, ipak smo nas dvojica slikari – iznio je Martin Hrastić ponudu koju nismo mogli odbiti.